

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

نام دوره (درس): ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

نام گروه آموزشی: بهداشت عمومی

نام مدرس/مدرسین: دکتر محتشم غفاری

رشته/مقطع تحصیلی جمعیت هدف: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت - Ph.D.

نوع و تعداد واحد: ۲ - (۱/۵ نظری - ۰/۵ عملی)

نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲ **مکان اجرا:** دانشکده بهداشت و ایمنی **روز/ساعت کلاس:** -

هدف کلی دوره:

- کسب بینش و مهارت های اساسی در زمینه مفاهیم، اصول رویکردها و الگوهای ارزشیابی برنامه و کاربرست آنها در برنامه های ارتقاء سلامت (در این درس فراگیران رویکردها، شاخص ها و معیارهای ارزشیابی مداخلات و چارچوب ارزشیابی مداخلات در ارتقاء سلامت را فرا می گیرند و مهارت لازم برای ارزیابی و ارزشیابی برنامه های ارتقاء سلامت را بر اساس معیارها و شاخص ها انجام می دهند).

اهداف اختصاصی دوره (رفتاری)

از فراگیر انتظار می رود در پایان دوره آموزشی بتواند:

- مفاهیم ارزشیابی در مداخلات ارتقاء سلامت را توضیح دهد.
- رویکردهای ارزشیابی مانند رویکرد جامع، رویکرد مشارکتی، مشتری محور، برنامه گرا، تصمیم گرا، و چند سطحی را بنویسد.
- مدل های ارزشیابی و کاربرد آن در برنامه های ارتقاء سلامت را توضیح دهد.
- طرح مختلف ارزشیابی را توضیح دهد.
- موانع عملی و چالش ها برای ارزشیابی برنامه های ارتقاء سلامت را ذکر نماید.
- معیارهای ارزیابی کیفی را توضیح دهد.
- برنامه یک سازمان را به عنوان محیط کار عملی انتخاب نماید؛ و یکی از برنامه های ارتقاء سلامت را در آن سازمان ارزیابی نماید. یافته های ارزیابی وضعیت ارتقاء سلامت را در سازمان تحلیل و با وضعیت بهینه مقایسه نماید. یک طرح ارزشیابی برای یک برنامه ارتقاء دهنده سلامت پیشنهاد نماید.

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

سرفصل های آموزشی دوره		
شماره جلسه	عنوان یا موضوع	مدرس / مدرسان
۱	معارفه، ارائه طرح دوره، پیش آزمون	دکتر محتشم غفاری
۲	مفاهیم ارزشیابی در مداخلات ارتقاء سلامت	-
۳	رویکردهای ارزشیابی: رویکرد جامع، رویکرد مشارکتی، مشتری محور، برنامه گرا، تصمیم گرا، و چند سطحی (...)	-
۴	برنامه ریزی ارزشیابی مداخلات ارتقاء سلامت	-
۵	مدل های ارزشیابی و کاربرد آن در برنامه های ارتقاء سلامت: مدل منطقی برنامه (LOGIC MODEL) - مدل RE-AIM - مدل CIPP - چارچوب ارزشیابی CDC - چارچوب ارزشیابی شورای پژوهشی پزشکی (MRC) - چارچوب ارزشیابی برنامه های ارتقاء سلامت در پیشگیری از بیماریها (ONTARIO)	-
۶	مدل های ارزشیابی و کاربرد آن در برنامه های ارتقاء سلامت: مدل منطقی برنامه (LOGIC MODEL) - مدل RE-AIM - مدل CIPP - چارچوب ارزشیابی CDC - چارچوب ارزشیابی شورای پژوهشی پزشکی (MRC) - چارچوب ارزشیابی برنامه های ارتقاء سلامت در پیشگیری از بیماریها (ONTARIO)	-
۷	مدل های ارزشیابی و کاربرد آن در برنامه های ارتقاء سلامت: مدل منطقی برنامه (LOGIC MODEL) - مدل RE-AIM - مدل CIPP - چارچوب ارزشیابی CDC - چارچوب ارزشیابی شورای پژوهشی پزشکی (MRC) - چارچوب ارزشیابی برنامه های ارتقاء سلامت در پیشگیری از بیماریها (ONTARIO)	-
۸	کنترل کیفیت در برنامه های ارتقا سلامت - ارزشیابی اثربخشی در برنامه های ارتقا سلامت	-
۹	روش شناسی در ارزشیابی برنامه های ارتقا سلامت	-
۱۰	طرح های ارزشیابی (ارزشیابی برنامه های ابتکاری جامعه برای بهداشت و توسعه، ارزشیابی سیاست های ارتقاء سلامت، ارزشیابی تکوینی، مقایسه ای و ...)	-
۱۱	فرا ارزشیابی برنامه های ارزشیابی	-
۱۲	انتشار یافته های ارزشیابی، تعارض منافع در انتشار نتایج، فرآیند سیاست گذاری، تفسیر	-

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

-	موانع عملی و چالش ها برای ارزشیابی برنامه های ارتقاء سلامت	۱۳
-	ارزشیابی کیفی در مداخلات ارتقاء سلامت - مدل سازمانی در ارزشیابی - رویکردهای ارزشیابی کیفی - معیارهای ارزشیابی کیفی مانند benchmark؛ ممیزی (Auditing) مانند Gap assessment, Anomaly report، ممیزی داخلی، ممیزی خارجی، ممیزی ترکیبی، ممیزی مشترک، ممیزی سبز، ممیزی متا)	۱۴
-	فراگیر اقدامات زیر را به صورت عملی انجام دهد: برنامه یک سازمان را به عنوان محیط کار عملی انتخاب نماید؛ و یکی از برنامه های ارتقاء سلامت، را در آن سازمان ارزشیابی نماید. یافته های ارزشیابی وضعیت ارتقاء سلامت را در سازمان تحلیل و با وضعیت بهینه مقایسه نماید. یک طرح ارزشیابی برای یک برنامه ارتقاء دهنده سلامت پیشنهاد نماید.	۱۵
-	فراگیر اقدامات زیر را به صورت عملی انجام دهد: برنامه یک سازمان را به عنوان محیط کار عملی انتخاب نماید؛ و یکی از برنامه های ارتقاء سلامت، را در آن سازمان ارزشیابی نماید. یافته های ارزشیابی وضعیت ارتقاء سلامت را در سازمان تحلیل و با وضعیت بهینه مقایسه نماید. یک طرح ارزشیابی برای یک برنامه ارتقاء دهنده سلامت پیشنهاد نماید.	۱۶
-	امتحان پایان ترم	۱۷

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

شیوه (های) تدریس: با توجه به اهداف آموزشی، نوع محتوی، تعداد دانشجویان کلاس، و ... در جلسات مختلف از روش های سخنرانی، سخنرانی بازخوردی، پرسش و پاسخ، کنفرانس، بحث گروهی، ایفای نقش، پژوهش علمی، پروژه، حل مسئله، و نیز برخی روش های دیگر برای تدریس بهره گرفته می شود.

وسایل کمک آموزشی:

Text books, Print Materials, Video projector, PowerPoint, White board

شیوه (های) ارزشیابی های دوره:

- مشارکت فعال در کلاس (۱۰ درصد) - انجام فعالیت های کلاسی و پروژه های درسی در زمان مقرر (۲۰ درصد) - آزمون کتبی (۷۰ درصد)
- حضور موثر در یک سازمان و ارزیابی و ارزشیابی وضعیت و برنامه های ارتقاء سلامت، استخراج یافته ها، قضاوت مستدل و آرایه نتایج ارزشیابی و پیشنهادات ارتقاء سلامت مبتنی برشواهد.

منابع مورد استفاده (فارسی و انگلیسی):

1. THOMAS W. VALENTE (2002). Evaluating Health Promotion Programs. Oxford University Press, Inc.
2. Harris, Muriel J., 2010. Evaluating public and community health programs /, John Wiley & Sons, Inc. All rights reserved. Published by Jossey-Bass
3. Louise Potvin · David V. McQueen. (2008). Health Promotion Evaluation Practices in the Americas. Springer
4. Fitzpatrick, Sanders, Worthen. Program Evaluation, alternative approaches and practical guidelines. Pearson, last edition.
5. McKenzie JF, Neiger BL, Thackeray R. Planning, implementing & evaluating health promotion programs: A primer. Pearson; 2016 Feb 2.
6. Valente TW. Evaluating health promotion programs. Oxford University Press; 2002 Feb 7.
7. World Health Organization. Health promotion evaluation: recommendations to policy-makers: report of the WHO European Working Group on Health Promotion Evaluation. 1998.
8. CDC. Framework for Program Evaluation. MAY 15. 2017.
<https://www.cdc.gov/eval/framework/index.htm>.
9. Rootman I, editor. Evaluation in health promotion: principles and perspectives. WHO Regional Office Europe.